

Razvoj vrednot in kritičnega mišljenja s pomočjo mladinske problemske literature Izbor kakovostnih problemskih romanov in drugih del, slovenskih in prevedenih, iz let 2019-2022 Čajanka Bralne značke, 16. februar 2023

- Vsa kakovostna mladinska literatura (do neke mere) spodbuja razvoj vrednot in kritičnega mišljenja, nekatera dela še prav posebej (glej vsebinska gesla!).
- Tudi druge zvrsti literature spodbujajo razvoj vrednot in kritičnega mišljenja (slikanice, poučna literatura, (avto)biografije, dnevniki ...).
- Mladinska problemska literatura (zbirke Na robu, Zorenje, Zorenje+, Odisej, Najst imajo praviloma dobre spremne besede!) obravnava odraščanje (itak!), sodobni čas in družbene razmere, medosebne odnose, odnos do oseb iz različnih ranljivih skupin.
- Izbrana dela torej lahko ponudimo mladim bralcem z namenom, da ugotovijo, katere vrednote spodbujajo in/ali če spodbujajo kritično mišljenje, obenem pa tudi, ali avtorji obravnavajo teme dovolj kritično idr.
- **Mentorji seznam** vsekakor **dopolnjujete** tudi z drugimi knjigami iz preteklih let in predvsem z novostmi. Po svoji strokovni presoji ga **prilagodite zmožnostim** mladih bralcev, izbirajte in dodajajte pa jih tudi **po** njihovih **zanimanjih in željah**.
- Seznam je s pomočjo »Iskalnika kakovostnih mladinskih knjig« (<https://www.mklj.si/pionirska/zlate-hruske/#iskalnik-kakovostnih-mladinskih-knjig>) in *Priročnikov za branje kakovostnih mladinskih knjig*, ki jih pripravlja Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo pri Mestni knjižnici Ljubljana (<https://www.mklj.si/pionirska/prirocnik/>), in z dovoljenjem PCMKK pri MKL.² Zapisi niso povsem enotni, ker jih Pionirska skozi leta spreminja, strokovno pogloblja idr.

Nekaj spodbud za branje:

- Slikanice (slikanice+): npr. H. C. Andersen *Deklica z vžigalicami* z ilustr. Polone Lovšin; Iban Barrenetxea *Mizarjeva zgodba* idr. (Glej naslove slikanic 1. stopnje!) Tudi najstnikom in mladostnikom jih lahko ponudimo kot spodbudo in dopolnilo k branju problemskih romanov.
- Neleposlovne knjige (poučna literatura, (avto)biografije, dnevniki ...): npr. Marnie Willow, *Vodnik za (skorajšnje) najstnike po spreminjanju sveta*; Gemma Cairney *Odpri srce, vzljubi sebe in življenje*; Kay Woodward *Kaj bi na tvojem mestu naredila ona?: resnične zgodbe 25 izjemnih žensk, ki so spremenile svet*.
- Fantastični romani, simbolične zgodbe, npr. Katherine Applegate *Drevo želja*; Charlie Mackesy *Fant, krt, lisica in konj*; Sōsuke Natsukawa *O mačku, ki je rešil knjige*.
- Problemski romani z različnimi temami:
 - o odraščanje, npr. Will Gmehling *Poletje na bazenu*; Linn Skåber *Čez potok, ne čez most*; Cvetka Sokolov *Raje umrem!*;
 - o medosebni odnosi, npr. Kate Constable *Januarske zvezde*; Juan José Millás *Moja resnična zgodba*;
 - o bivanjske stiske, npr. Mateja Gomboc *Balada o drevesu*; Jenny Jägerfeld *Kraljica smeha*; Mats Strandberg *Konec*;

¹ Oblikovanje seznama je avtorsko delo; kdo drug bi morda katero od knjig razvrstil kako drugače.

² Od seznamov Pionirske se razlikuje po razdelitvi knjig po stopnjah (triletjih v OŠ); izpuščene so ocene knjig in anotacije. Pričujoči seznam upošteva prevedene knjige z odlično in prav dobro oceno; pri izvorno slovenski produkciji pa knjige z ocenami odlično, prav dobro in dobro.

- sodobni čas in družbene razmere, npr. Arnfinn Kolerud *Milijonček za prijaznost*; Morris Gleitzman *Dobrota ni sirota*; Bren MacDibble *Jaz, čebela*; Luigi Ballerini *Mira ve vse*;
 - osebe s posebnimi potrebami, ranljive skupine, Ivona Březinová *Vpij potihó, brat*; Jaap Robben *Bratov kožuh*; Anna Gavalda *35 kil upanja*;
 - odvisnosti, zlorabe, npr.: Laurie Halse Anderson *Krik*; Suzana Tratnik *Ava*; Neli Kodrič Filipić *Povej mi po resnici*;
 - odvisnosti od računalniških igríc, družabnih medijev, npr. Helen Harvey *Emmy na potezi*; Annette Mierswa *Instagramerka*;
 - drugi časi in drugi kraji (Linda Sue Park *Dolga pot do vode*; Haifaa Al Mansour *Zeleno kolo*; Michael Gruenbaum in Todd Hasak-Lowy *Nekje še sije sonce*).
- Problemski romani slovenskih avtorjev

1. stopnja

Aisato, Lisa: **Knjiga tožibaba.**

Prev. Marija Zlatnar Moe. Zagorje ob Savi: Ocean, 2020, 32 str.

| C – 1. stopnja

| Jaz | Skrivnosti | Ljudje | družbene vloge | pripoved v verzih

Andersen, Hans Christian: **Deklica z vžigalicami.**

Ilustrirala Polona Lovšin ; prev. Alenka Ropret. Ljubljana: Sanje, 2021, 39 str.

| C – 1. stopnja

| Revščina | Otroško delo | Novo leto | deklice | domišljija | družbena neenakost | izkoriščanje | mraz | osamljenost | trpljenje | zima | želje

Collier, Kelly: **Štef in štafeta.**

Ilustr. avtor.; prev. Tina Mahkota. Hlebce: Zala, 2019, 37 str.

| C – 1. stopnja

| Konji | Tek | Tekmovanja | Ekipe | Sodelovanje | štafete | trening | teamsko delo | solidarnost | vzgoja za vrednote | živali v domišljiji | velike tiskane črke

Barrenetxea, Iban: **Mizarjeva zgodba.**

Ilustr. avtor; prev. Barbara Pregelj. Medvode: Malinc, 2019, 41 str.

| C – 1. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/mizarjeva-zgodba>

| Mizarstvo | Militarizem | magija | mirovništvo | mizarji | poškodbe | protetika | ročne spretnosti | vojaki | vzgoja za vrednote | življenjska modrost

Martins, Isabel Minhós: **Nihče čez črto!**

Ilustr. Bernardo P. Carvalho ; prev. Katja Zakrajšek. Dob: Miš, 2019, 33 str.

| C – 1. stopnja

| Avtoritarnost | Uporništvó | Družbena moč | diktatorji | družbena gibanja | junaki | nasilje | pogum | teror | upor | vojaki

Vendel, Edward van de: **Lisjaček.**

Ilustr. Marije Tolman ; prev. Stana Anželj. Ljubljana; Sanje, 2020, 80 str.

| C – 1. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/lisjacek>

| Družina | lisice | narava | nesreče | odraščanje | pomoč | radovednost | življenje | živali v domišljiji

2. stopnja

Al Mansour, Haifaa: **Zeleno kolo.**

Prev. Neža Božič. Mladinska knjiga, 2020, 309 str.

| P – 2. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/zeleno-kolo>

| Dekleta | Družbeni položaj | Savdska Arabija | Spolna diskriminacija | Kolesarstvo | družinski odnosi | Islam | matere in hčere | odnosi med spoloma | odraščanje | prijateljstvo | samorealizacija | spolna neenakost | šole | uporništvo | po filmski predlogi

Applegate, Katherine: **Drevo želja.**

Prev. Veronika Rot Gabrovec ; ilustrirala Alenka Sottler. Zagorje ob Savi: Ocean, 2019, 172 str.

| P – 2. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/drevo-zelja>

| Drevesa | Vrane | Želje | Strpnost | Prijateljstvo | dekllice | družbeni problemi | naravna dediščina | nesporazum | priseljenci | sosedje | varstvo narave | večkulturnost | življenjska modrost | živali v domišljiji

Badger, Meredith: **Dekleta, fantje in češnjeva pita s čokolado.**

Prev. Andrea Potočnik. Maribor: Skrivnost, 2019, 144 str.

| P – 2. stopnja

| Dekleta | Odraščanje | Prijateljstvo | atletika | družina | fantje | ljubezen | spolna identiteta | šole | šport

Březinová, Ivona: **Vpij potího, brat.**

Ilustr. Tomáš Kučerovský ; prev. Diana Pungeršič. Dob: Miš, 2020, 262 str.

| P – 2. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/vpij-potího-brat>

| Avtizem | Bratje in sestre | Duševno prizadeti otroci | Družinski odnosi | Samske matere | Družina | Preživljanje | avtisti | fantje | otroci | šola | prijatelji | medosebni odnosi

Constable, Kate: **Januarske zvezde.**

Prev. Nataša Grom. Dob: Miš, 2022, 280 str.

| P – 2. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/januarske-zvezde>

| Sestre | Dedki | Bolezni | Družinski odnosi | Potovanja | altruizem | dom | družina | hiše | invalidnost | možganska kap | pomoč | pustolovščine | sorodstvo | vnuki

Gavaldá, Anna: **35 kil upanja.**

Prev. Boris Jukić. Ljubljana, Mladinska knjiga, 2020, str. 113

| P – 2. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/35-kil-upanja>

| Šole | Fantje | Učne težave | Samorealizacija | dedki | drugačnost | družina | duševna stiska | pomoč | prijateljstvo | ročne spretnosti

Gleitzman, Morris: **Dobrota ni sirota.**

Prev. Dušan Ogrizek. Dob: Miš, 2020, 214 str.

| P – 2. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/dobrota-ni-sirota>

| Politiki | Očetje in sinovi | Dobrodelnost | Avstralija | Canberra | Družbene razmere | družbena neenakost | kazenske preiskave | politična odgovornost | pomoč | prijateljstvo | skavti

Gmehling, Will: **Poletje na bazenu.**

prevedla Alexandra Natalie Zaleznik. Dob: Miš, 2022, 141 str.

| P – 2. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/poletje-na-bazenu>

| Bratje in sestre | Kopališča | Plavalni bazeni | Poletje | Počitnice | dogodivščine | družbena slojevitost | družina | nagrade | plavanje | prijateljstvo | revščina | vragolije | vrstniki | vsakdan | zaljubljenost

Harrell, Rob: **Mežik.**

Prev. Vojko Šinigoj. Ljubljana: Lipa, 2022, 315 str.

| P – 2. stopnja

| Rak (medicina) | Fantje | Doživljanje bolezni | Zdravljenje | družina | prijateljstvo | šole

Harvey, Helen: **Emmy na potezi.**

Prev. Brigita Orel. Dob: Miš, 2022, 239 str.

| P – 2. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/emmy-na-potezi>

| Videoigre | Dekleta | Sposobnosti | Vrstniki | Nasilje | internet (računalniško omrežje) | medvrstniško nasilje | mladostniki | pogum | pomoč | prijateljstvo | računalniške igre | samorealizacija | šole | uspeh | zloba

Jacobs, Jaco: **Dober dan za plezanje po drevesih.**

Prev. Meta Osredkar. Dob: Miš, 2022, 126 str.

| P – 2. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/dober-dan-za-plezanje-po-drevesih>

| Fantje | Odraščanje | Samorealizacija | Varstvo narave | Prijateljstvo | Drevesa | Južna Afrika | bratje | dekleta | demonstracije | družina | ekološka zavest | mladostniki | okoljska problematika

Jägerfeld, Jenny: **Kraljica smeha.**

Prev. Danni Stražar. Hlebce: Založba Zala, 2021, 223 str.

| P | 2. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/kraljica-smeha>

| Matere | Samomori | Dekleta | Žalovanje | depresija (medicina) | družinski odnosi | psihične travme | matere in hčere | očetje in hčere | šole | medosebni odnosi | prijateljstvo | pomoč | psihoterapija

MacDibble, Bren: **Jaz, čebela.**

Prev. Neža Božič. Dob: Miš, 2013, 182 str.

| P – 2. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/jaz-cebela>

| Kmetijstvo | Opraševanje | Družina | Dekleta | Delo | Klimatske spremembe | matere in hčere | sadjarstvo | čebele | delovna sila | prihodnost | okoljska problematika | distopija

Mackesy, Charlie: **Fant, krt, lisica in konj.**

Prev. Marko Bogataj. Tržič: Učila International, 2020, 123 str.

| P – 2. stopnja

| Medosebni odnosi | Življenjska modrost | prijaznost | zaupanje

Park, Linda Sue: **Dolga pot do vode.**

Prev. Tanja Rojc. Izola: Grlica, 2022, 112 str.

| P – 2. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/dolga-pot-do-vode>

| Dut, Salva, 1974- | Begunci | Preživetje | Voda | Sudan | Državljska vojna | družina | fantje | humanitarne organizacije | iskanje | pomoč | posvojeni otroci | samorealizacija | taborišča | vodnjaki

Postert, Petra: **Leto, ko so prišle čebele.**

Prev. Renata Zamida. Ljubljana: KUD Sodobnost International, 2022, 169 str.

| P – 2. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/leto-ko-so-prisle-cebele>

| Dekleta | Čebelarstvo | Čebele | Gojitev | Družina | dedki | matere | prijateljstvo | skrivnosti | tatvine | vnuki

Ryrych, Katarzyna: **Repinčevo polje.**

Ilustr. Grażyna Rigall ; prev. Klemen Pisk. Hlebce: Zala, 2019, 179 str.

| P – 2. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/repincevo-polje>

| Mestna središča | Otroci | Medosebni odnosi | Čarovnice | Magija | šole | travniki | dvorišča | prijateljstvo | igre | dogodivščine | medgeneracijski odnosi | živali v domišljiji | vrednote | fantastika

Soukupová, Petra: **Klub čudnih otrok.**

Prevedla Nives Vidrih. Celje: Celjska Mohorjeva družba : Društvo Mohorjeva družba, 2021, 204 str.

| P – 2. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/klub-cudnih-otrok>

| družine, drugačnost, prijateljstvo, dekleta, družina, fantje, medvrstniško nasilje, osebnostni razvoj, pustolovščine, samozavest, šole, debelost, invalidnost, avtizem, strah, begavci

Willow, Marnie: **Vodnik za (skorajšnje) najstnike po spreminjanju sveta** : [kako je treba vstati in zares nekaj spremeniti].

Ilustr. Anne Passchier ; prev. Eva Žerjav. Tržič : Učila International, 2022, 72 str.

| P – 2. stopnja

| Družbene spremembe | Družbeno vedenje | aktivizem v skupnosti | družbena integracija | družbena pravičnost | mladostniki | skupnostna skrb | socialna psihologija

3. stopnja

Aerts, Jef: **Modra krila.**

Prev. Mateja Seliškar Kenda ; ilustr. Martijn van der Linden. Hlebce: Zala, 2020, 184 str.

| M – 3. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/modra-krila>

| Bratje | Prijateljstvo | Mladostniki s posebnimi potrebami | Družinski odnosi | Žerjavi (ptice) | drugačnost | duševno prizadeti | empatija | nesreče | pobegli otroci | pomoč

Aerts, Jef: **Noč je zlati kivi.**

Ilustr. Marit Törnqvist ; prev. Mateja Seliškar Kenda. Hlebce: Zala, 2023, 172 str.

| P – 2. stopnja

| slepota | prijateljstvo | pomoč | družina | mladostniki | odraščanje | dekleta | fantje | astronomija | astronomski tabori | invalidnost | tek | beg | dedki | bolezni | pustolovščine | samorealizacija | Kent Cullers (slepi znanstvenik, astronom)

Alaei, Neda: **To nisva midva.**

Prev. Marija Zlatnar Moe. Dob: Miš, 2022, 190 str.

| M – 3. stopnja

| Matere | Smrt | Očetje in hčere | Žalovanje | dekleta | depresija | družina | fotografija | prijateljstvo | psihične travme | šole | zaljubljenost

Bačyns'kyj, Andrij: **140 decibelov tišine.**

Iz ukrajiniščine prevedla Andreja Kalc. Medvode: Malinc, 2020, 150 str.

| M | 3. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/140-decibelov-tisine>

| Gluhonemi | Družbena izključenost | Organizirani kriminal | Prometne nesreče | Posledice | glasbeniki | sirote | žalovanje | invalidi | otroci s posebnimi potrebami

Ballerini, Luigi: **Mira ve vse.**

Prev. Dušanka Zabukovec. Ljubljana: KUD Sodobnost International, 2021, 276 str.

| M – 3. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/mira-ve-vse>

| Prihodnost | Družbeni odnosi | Totalitarizem | Mladostniki | Uporništvo | distopija | družbeni nadzor | družina | ljubezen | odporniška gibanja

Beauvais, Clémentine: **#3špehbombe.**

Prev. Katja Zakrajšek. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2019, 279 str.

| M – 3. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/3spehbombe>

| Grdota | Dekleta | Prijateljstvo | Potovanja | Kolesarjenje | Francija | drugačnost | družbena omrežja | družbeni problemi | internet (računalniška omrežja) | mladostniki | odraščanje | psihično nasilje | pustolovščine | samopodoba | šole | vrednote

Cairney, Gemma: **Odpri srce, vzljubi sebe in življenje.**

Ilustr. Aurelia Lange ; prev. Tina Stanek. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2019, 165 str.

| M – 3. stopnja

| Mladostniki | Odraščanje | Puberteta | Spolna vzgoja | psihosocialni razvoj | medosebni odnosi | telesni razvoj | osebni razvoj | spolnost

Fras Popović, Sabina: **Prava hokejska banda.**

Maribor: Pivec, 2022, 219.

| M – 3. stopnja

| Hokej na ledu | Hokejisti | Fantje | Odraščanje | družina | sodelovanje | šport | športna tekmovanja | trenerji

Frey, Jana: **Samo srečna bi bila rada:** [v krempljih crystal metha]

Prev. Aleksandra Ardalić. Izola: Grlica, 2019, 180 str.

| M – 3. stopnja

| Dekleta | Prijateljstvo | Droge | Narkomanija | Mladostniki | Odnosi med spoloma | Bratje in sestre | Konflikti | družina | družinski odnosi | bolezni | invalidnost | odraščanje | duševna stiska | ljubezen | spolnost

Frey, Jana: **Svet za rešetkami.**

Prev. Aleksandra Ardalić. Izola: Grlica, 2021, 165. str.

| M – 3. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/svet-za-resetkami>

| Mladoletni delinkventi | Samske matere | Depresija | Alkoholizem | Družinski odnosi | Nasilje | fantje | odraščanje | kriminal | zapori | psihične travme | samomorilnost | psihosocialna terapija

Glaser, Martine: **Ne dam se vam.**

Prev. Stana Anželj. Dob pri Domžalah: Miš, 2020, 232 str.

| M – 3. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/ne-dam-se-vam>

| Tobačna industrija | Poslovna politika | Mladina | Kajenje | tobačni izdelki | oglaševanje | ciljne skupine | mladi

Gruenbaum, Michael in Todd Hasak-Lowy: **Nekje še sije sonce: spomini na holokavst.**

Prev. Zala Stanonik. Maribor: Pivec, 2019, 251 str.

| M – 3. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/nekje-se-sije-sonce-spomini-na-holokavst>

| Svetovna vojna 1939-1945 | Judje | Češka | Terezín | Koncentracijsko taborišče | družina | fantje | holokavst | koncentracijska taborišča | rasizem | spomini | ujetništvo

Gudonyte, Kristina: **Dnevnik poredne punce.**

Prev. Klemen Pisk. Medvode: Malinc, 2021, 297 str.

| M – 3. stopnja

| Dekleta | Odraščanje | Matere in hčere | Prijateljstvo | družina | duševna stiska | laž | mladostniki | nesoglasja | osamljenost | pripadnost | razvezani starši | stari ljudje | tatvine

Jaz sem taka, ti si tak: [vse povsem normalno].

Besedilo, ilustr. Anke Kuhl ... [et al.] ; prev. Anja Zag Golob. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2021, 175 str.

| M – 3. stopnja

| Socialna antropologija | Družbene norme | družbena dinamika | družbeno vedenje | socialna psihologija | raznolikost

Jonsberg, Barry: **Pesem, ki jo lahko slišim le jaz.**

Prev. Nataša Grom. Dob: Miš, 2019, 279 str.

| M – 3. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/pesem-ki-jo-lahko-slisim-le-jaz>

| Fantje | Odraščanje | Tesnoba | Medosebni odnosi | Identiteta | duševne motnje | panika | družinski odnosi | dedki | medgeneracijski odnosi | šole | prijateljstvo | zaljubljenost | šport | psihosocialna prilagojenost

Jonsberg, Barry: **Ujemi me, če padem.**

Prev. Nataša Grom. Dob: Miš, 2021, 261 str.

| M – 3. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/ujemi-me-ce-padem>

| Dvojčki (ljudje) | Inteligentna robotika | Prezare | V otroškem leposlovju | Družina | bratje in sestre | distopija | družbena slojevitost | kiborgi | nesreče | podnebne spremembe | umetna inteligenca

Katsamá, Eléni: **Gorila na luni.**

Prev. Klarisa Jovanovič. Medvode: Malinc, 2020, 394 str.

| M – 3. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/gorila-na-luni>

| Dekleta | Odraščanje | Grčija | Matere in hčere | Arheološka najdbe | družina | identiteta | osamljenost | pustolovščine | skrivnosti | slabovidnost | strah | tatvine | upornišvo | vrednote

Karlovšek, Igor: **Peta osebna.**

Dob: Miš, 2022, 203 str.

| M – 3. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/peta-osebna>

| Fantje | Odraščanje | družina | duševne motnje | košarka | kriminal | ljubosumje | mladostniki | požari | šole | šport | zaljubljenost

Kociper, Marko: **Butalci v stripu, 1; Butalci v stripu, 2.**

Ljubljana: Forum, 2020; 2022. 81; 87 str.

| M – 3. stopnja

| Neumnost | posebneži | humor | nonsens | družbena kritika | satira | stripi | priredbe

Kolerud, Arnfinn: **Milijonček za prijaznost.**

Prev. Darko Čuden. Hlebce: Zala, 2021, 247 str.

| M – 3. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/milijoncek-za-prijaznost>

| Bogastvo | Vrednote | Matere in sinovi | fantje | odraščanje | igre na srečo | denar | družinski odnosi | medosebni odnosi | družbeni odnosi

Konc Lorenzutti, Nataša: **Gremo mi v tri krasne.**

Dob: Miš, 2020, 278 str.

| M – 3. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/gremo-mi-v-tri-krasne>

| Taborništvo | Mladostniki | Duševne motnje | Psihosocialna terapija | digitalna zasvojenost | motnje hranjenja | medosebni odnosi | narava | počitnice | poletni tabori | prijateljstvo | psihosocialna rehabilitacija | socializacija

Lystad, Mina: **Fejk.**

Prev. Marija Zlatnar Moe. Dob: Miš, 2021, 199 str.

| M – 3. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/luzerka>

| Mladostniki | Lažne novice | Odnosi med spoloma | šolski časopisi | dezinformacije

Lystad, Mina: **Luzerka.**

Prev. Marija Zlatnar Moe. Dob: Miš, 2020, 184 str.

| M – 3. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/luzerka>

| Mladostniki | Odraščanje | Družbena omrežja | Odnosi med spoloma | videobloganje / identiteta / priljubljenost / zaljubljenost / fantje

Möderndorfer, Vinko: **Sončnica.**

Ljubljana: Mladinska knjiga, 2021, 315 str.

| M – 3. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/soncnica>

| Mladostniki | Prijateljstvo | Brezdomci | Družinski odnosi | Medosebni odnosi | Drugačnost | duševni bolniki | psihične travme | socialna izključenost | skrivnosti | prehranjevalne motnje | šole | družina | družbena slojevitost | puberteta | odraščanje

Omahen Šikonja, Nejka: **Vihar v meni.**

Dob: Miš, 2022, 357 str.

| M – 3. stopnja

| Mladostniki | Odraščanje | Šole | Vrtniki | Nasilje | družina | medvrstniško nasilje | razžalitve | konflikti | problemi | psihične travme | zaljubljenost

Robben, Jaap: **Bratov kožuh.**

Prev. Stana Anželj. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2021, 305 str.

| M – 3. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/bratov-kozuh>

| Bratje | družina | mladostniki s posebnimi potrebami | očetje | odgovornost | prevare | revščina | samohranilci | socialnovarstveni zavodi | spolnost | starševstvo

Skåber, Linn: **Čez potok, ne čez most.**

Ilustr. Lisa Aisato ; prev. Marija Zlatnar Moe. KUD Sodobnost International, 2020, 254 str.

| M – 3. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/cez-potok-ne-cez-most>

| Mladostniki | Odraščanje | družbeni problemi | družina | psihosocialne težave

Sokolov, Cvetka: **Raje umrem!**

Dob: Miš, 2021, 118 str.

| M – 3. stopnja

| Dekleta | Odraščanje | Zaljubljenost | Počitnice | Morje | mladostniki | puberteta | prijateljstvo | poletje | taborjenje | zmenki

Tormo, Ruth: **Brez črtne kode.**

Prev. Veronika Rot. Hlebce: Zala, 2021, 243 str.

| M – 3. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/brez-crtne-kode>

| Fantje | Žalovanje | Otroško delo | Bangladeš | Tekstilni delavci | Izkoriščanje | Družina | dekleta | ljubezen | oblačilna industrija | pomoč | pravična trgovina | prijateljstvo | šole

Tratnik, Suzana: **Ava.**

Ljubljana: Mladinska knjiga, 2021, 183 str.

| M – 3. stopnja

| Dekleta | Odraščanje | Matere in hčere | Matere | Odvisnosti | alkoholizem | babice | družinsko nasilje | prijateljstvo | šole

Velasco, Stefanie de: **Tigrovo mleko.**

Prev. Tina Štrancar. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2020, 271 str.

| M – 3. stopnja

| Dekleta | Prijateljstvo | Mladostniki | Odraščanje | Medosebni odnosi | Begunci | družčine | družine | Nemčija | Berlin | spolnost | pogum | umori | stiske

Vallès, Tina: **Spomin na drevo.**

Prev. Veronika Rot. Hlebce: Zala, 2022, 203 str.

| M – 3. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/spomin-na-drevo>

| Družina | Dedki | Demenca | Vnuki | Doživljanje bolezni | empatija | fantje | medgeneracijski odnosi | pogovori | prijateljstvo | selitev | sočutje | stari starši

Vedsø, Mette: **130 utripov na minuto.**

Prev. Darko Čuden. Spr. bes. Barbara Kreš. Dob pri Domžalah: Miš, 2022, 144 str.

| M - 3. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/130-utripov-na-minuto>

| Dekleta | Tesnoba | Psihološka pomoč | Pomoč | mladostniki | anksiozne motnje | panični napadi | šole | družina | prijateljstvo | stanovanjski bloki

Woodward, Kay: **Kaj bi na tvojem mestu naredila ona?:** resnične zgodbe 25 izjemnih žensk, ki so spremenile svet.

Prev. Nika Kovač. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2019, 110 str.

| M – 3. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/kaj-bi-na-tvojem-mestu-naredila-ona>

| Ženske | Znamenite osebnosti | Biografski pregledi

4. stopnja

Albertalli, Becky: **Leah brez ritma.**

Prev. Kaja Bucik Vavpetič. Tržič: Učila International, 2019, 282 str.

| M – 4. stopnja

| Dekleta | Biseksualnost | Mladostniki | družina | ljubezen | odraščanje | prijateljstvo | samske matere | spolna identiteta

Anderson, Laurie Halse: **Krik.**

Prev. Andreja Blažič Klemenc. Izola : Grlica, 2021, 252 str.

| M – 4. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/krik>

| Branje | Cenzura | Dekleta | Posilstvo | spolno nasilje | spolna zloraba | spomini | psihične travme | medbesedilnost | pripoved v verzih

Bevc, Cvetka: **F. A. K.**

Pivec, 2021, 179 str.

| M – 4. stopnja

| Mladostniki | Odraščanje | Spolnost | čustva | družina | ljubezen | puberteta | srednje šole

Docuk, Darja: **Glas.**

Prev. Daša Cerar. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2022, 177 str.

| M – 4. stopnja

| Dekleta | Anksiozne motnje | Terorizem | Psihične travme | Bralni klubi | Skupinska psihoterapija | mladostniki | družina | babice | pomoč | panični napadi | psihološka rehabilitacija

Ferrara, Antonio: **Fant, ti vendar zmoreš! [fant, ki ni nikoli živel]**

Prev. Mojca Premrl. Koper: Ognjišče, 2019, 131 str.

| M – 4. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/fant-ti-vendar-zmores>

| Fantje | Duševne motnje | Družina | Nasilje | Samomorilnost | alkoholizem | ljubezen | mladostniki | odraščanje | prijateljstvo | psihične travme | šole

Gomboc, Mateja: **Balada o drevesu.**

Spr. beseda: Janja Istinič. Dob pri Domžalah: Miš, 2021, 235 str.

| M – 4. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/balada-o-drevesu>

| Mladostniki | Samomori | Bipolarna motnja razpoloženja | Žalovanje | Dekleta | Psihične travme | ljubezen | šole | dijaki | medosebni odnosi | medvrstniško nasilje | družinski odnosi | prijateljstvo | pomoč

Green, John; Levithan, David: **Will Grayson, Will Grayson.**

Prev. Nina Dekleva. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2022, 329 str.

| M – 4. stopnja

| Fantje | Mladostniki | Odraščanje | Homoseksualnost | Medosebni odnosi | debelost | gledališče | ljubezen | srednje šole

Kodrič Filipič, Neli: **Fronta.**

Ljubljana: Cankarjeva založba, 2021, 289 str.

| M – 4. stopnja

| Družčine | Mladostniki | zabave | alkohol | droge | spolna identiteta | spolne zlorabe | družbena omrežja | iskanje | počitnice | pustolovščine

Kodrič Filipič, Neli: **Povej mi po resnici.**

Mladinska knjiga, 2017, 296 str.

| M – 4. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/povej-mi-po-resnici>

| Internet (računalniško omrežje) | Odvisnosti | Matere in sinovi | Medosebni odnosi | Mladostniki | Samopodoba | ljubezen | svetovni splet

Kovač, Nika: **Pisma tebi.**

Ljubljana: Mladinska knjiga, 2021, 148 str.

| M – 4. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/pisma-tebi>

| Mladostniki | Odraščanje | Družbeni odnosi | Družbene razmere | družbena angažiranost | družbeno vedenje | pisma | spomini

Kovač, Nika; Rožman, Andraž; Širovnik, Klara: **Tu sem : zgodbe, ki jih ne želimo slišati.**

Ilustr. Samira Kentrić. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2021, 212 str.

| M – 4. stopnja

| Psihosocialne težave | družbena izključenost | družbene deviacije | družbeni problemi | mladostniki | problemi | socialna patologija

Kreller, Susan: **Električne ribe.**

Prev. Alexandra Natalie Zaleznik. Ljubljana: KUD Sodobnost International, 2022, 176 str.

| M – 4. stopnja

| družina | selitev | bratje in sestre | duševne motnje | mladostniki | prijateljstvo | domotožje | šole | odraščanje | sošolci | pomoč | psihične travme | starševstvo | alkoholizem | Irska | Dublin | Nemčija

Kreslehner, Gabi: **Nik odide.**

Prev. Neža Božič. Dob: Miš, 2022, 127 str.

| M – 4. stopnja

| Nasilje | Vrstniki | Fantje | Psihične travme | srednje šole | mladostniki | medvrstniško nasilje | ustrahovanje | beg | učenci | prijateljstvo | pomoč

Kuyper, Sjoerd: **Bizarno.**

Prev. Katjuša Ručigaj. Dob: Miš, 2022, 272 str.

| M – 4. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/bizarno>

| Dekleta | Odraščanje | Družina | Počitnice | dedki | dnevniki | družbeni problemi | matere samohranilke | mladostniki | pogrešani otroci | prijateljstvo | psihične travme | pustolovščine | smrt | starševstvo | zaljubljenost

Mauri, Riccardo C.: **Ne jezite Petre.**

Prev. Andrej Turk. Ljubljana: Salve, 2021, 136 str.

| M – 4. stopnja

| Mladostniki | Odraščanje | Dekleta | Boks | Vrstniki | Nasilje | družina | ločitev | medvrstniško nasilje | očetje in hčere | psihične travme | samorealizacija | spletno nasilje | šole | zaljubljenost

McAnulty, Dara: **Dnevnik mladega naravoslovca.**

Prev. Anja Radalj. Ljubljana: UMco, 2021, 273 str.

| M – 4. stopnja

| McAnulty, Dara, 2004- | Dnevnik | Narava | Letni časi | Severna Irska | Avtizem | Otroci | Varstvo okolja | okoljevarstveniki | družina | šola | družbena angažiranost | odnos do narave | osebna doživetja

Mierswa, Annette: **Instagramerka.**

Mateja Malnar Štembal. Izola: Grlica, 2020. (Na robu), 196 str.

| M – 4. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/instagramerka>

| Dekleta | Prijateljstvo | Socialna omrežja | Družinski odnosi | Mladostniki | Duševna stiska | duševne motnje | Instagram | laž | prehranjevalne motnje | selfiji | spletni portali | zloraba

Mierswa, Annette: **Nisem tvoje dekle.**

Prev. Mateja Malnar Štembal. Izola: Grlica, 2022, 196 str.

| M – 4. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/instagramerka>

| Dekleta | Odraščanje | Modna fotografija | Zlorabe | družina | prijateljstvo | modni fotografi

Millás, Juan José: **Moja resnična zgodba.**

Prev. Marjana Šifrar Kalan. Medvode: Malinc, 2019, 96 str.

| M – 4. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/moja-resnicna-zgodba>

| Fantje | Odraščanje | Nesreče | Krivda | Mladostniki | Ljubezen | Spolnost | družina | družinski odnosi | invalidnost | psihične travme | drugačnost | psihopatologija

Modig, Karl: **Smrt ni hec.**

Prev. Danni Stražar. Dob: Miš, 2020, 186 str.

| M – 4. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/smrt-ni-hec>

| Samomori | Mladostniki | Žalovanje | Družina | Medosebni odnosi | odraščanje | smrt | bratje in sestre | družinski odnosi | prijatelji

Natsukawa, Sōsuke: **O mačku, ki je rešil knjige.**

Iz angleščine prev. Sonja Benčina. Ljubljana: Vida, 2022. 204 str.

| M – 4. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/o-macku-ki-je-resil-knjige>

| Knjigarne | Bralna kultura | Fantje | Žalovanje | Vzporedni svetovi | Mačke | dedki | smrt | osamljenost | knjige | branje | šole | prijateljstvo | pustolovščine | samorealizacija | živali v domišljiji

Perpar, Mateja: **Nad obzorji.**

Idrija: Bogataj, 2021, 167 str.

| M – 4. stopnja

| Mladostniki | Odraščanje | Gimnazije | Ljubezen | Idrija | družina | šole | medosebni odnosi | spolnost | vsakdan | počitnice

Pungertnik, Sonja: **Misliš resno:** ljubezen v odtenku drugačnosti.

Celovec: Mohorjeva, 2021, 176 str.

| M – 4. stopnja

| Slepota | Dekleta | Invalidnost | Ljubezen | drugačnost | predsodki | srednje šole | odraščanje | prijateljstvo | pomoč | družina

Santos, Care: **Laž.**

Prev. Barbara Pregelj. Malinc, 2019, 208 str.

| M - 4. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/laz>

| Dekleta | Socialna omrežja | Mladostniki | Internet (računalniško omrežje) | Prezare | Odnosi med spoloma | Zaljubljenost | Mladoletni delinkventi | laž | zaporniki | kriminal | psihične travme | psihosocialna rehabilitacija

Strandberg, Mats: **Konec.**

Prev. Lucija Stupica. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2021, 417 str.

| M – 4. stopnja

| Apokalipsa | Mladostniki | Umori | kometi | prijateljstvo | rak (medicina) | žalovanje

Teller, Janne: **Vse.**

Prev. Silvana Orel Kos. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2019, 137 str.

| M – 4. stopnja

| Družbeni problemi | Danska | duševne motnje | identiteta | predsodki | nestrpnost | rasizem | nacionalizem | nasilje | smrtna kazen | umori | maščevanje | suženjstvo

Thomas, Angie: Thug. **Vse se vrača.**

Prevedla Irena Duša Draž. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2021, 432 str.

| M – 4. stopnja, <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/thug-vse-se-vraca>

| Priče | Rasizem | Policijski postopki | Družbena neenakost | Afroameričani | lokalne skupnosti | mladostniki | nasilje | policija | rasna diskriminacija | rasni odnosi | streljanje | žrtve

Zaviršek, Darja: **Družinski pojmovnik za mlade.**

Ilustr. Izar Lunaček. Maribor: Aristej, 2020, 144 str.

| M – 4. stopnja

| Družina | Sociološki vidik | Starševstvo | družinski odnosi | družbene spremembe | globalizacija | socialno starševstvo | zgodovina družin